

Uwagi Stowarzyszenia Polskie Forum ISO 14000 do projektu o zmianie ustawy o krajowym systemie ek zarzadzania i audytu (EMAS) oraz ustawy o systemie oceny zgodności (z dnia 24 sierpnia 2010 r.)

Art. 1. Zmiany do ustawy o EMAS

Zmiana art. 2 ustawy EMAS.

Wyeliminowanie regionalnych dyrekcji ochrony środowiska z procedury rejestracji w EMAS oraz regionalnych rejestrów oceniamy jako zmianę pozytywną, nie tylko ze względu na racjonalizację kosztów funkcjonowania systemu w Polsce, ale przede wszystkim jako uproszczenie procedury rejestracji i wyeliminowanie problemów sygnalizowanych przez zarejestrowane organizacje, a wynikających wyłącznie ze skomplikowanej struktury (np. w dotychczasowym kształcie ustawy nie było np. jasne, czy prawo używania logo EMAS przysługuje organizacji od chwili uzyskania wpisu w rejestrze regionalnym czy krajowym).

Art. 2 ustęp 4) ustawy EMAS.

Pozostawienie w systemie EMAS Krajowej Rady Ek zarzadzania wydaje się zasadne, jednak pod warunkiem, że oznacza istnienie realnego planu jej powołania. Rada miała pełnić ważną rolę w krajowym systemie i gdyby została powołana można by jej przypisać dodatkowe ważne zadania, np. udział w opracowywaniu dokumentów referencyjnych, czy wypracowywanie interpretacji Rozporządzenia EMAS w sytuacjach konfliktowych.

Dodatkowym zadaniem Rady mogłoby być opracowywanie rocznych raportów z funkcjonowania EMAS w kraju.

Sugerujemy, żeby określić w ustawie, że MŚ np. Rozporządzeniem w ciągu pół roku powoła Radę, uszczegóławiając jednocześnie jej obowiązki i uprawnienia.

Zmiana art. 3 ust. 2 ustawy EMAS.

1. Proponujemy zmodyfikować p. 1) tego ustępu w taki sposób, aby skrócić obecnie istniejący numer, rezygnując z trzycyfrowego numeru porządkowego właściwego dla województwa, w którym mieści się siedziba organizacji.

Taka zmiana byłaby spójna z rezygnacją z rejestrów regionalnych. Aktualnie tworzony numer sprawia kłopot zarejestrowanym organizacjom, ponieważ nie można go wygenerować za pomocą przeznaczonej do tego aplikacji z KE – wszystkie organizacje musiały korzystać z pomocy grafika lub informatyka. Warto podkreślić, że numer województwa nie jest rozpoznawalny dla obywateli, pozostawienie go nie ma więc żadnego waloru informacyjnego.

2. Proponujemy dodać w ust. 2 kolejny punkt tj. dodać do informacji zawartych w rejestrze (i przez to ogólnie dostępnych) **zakres systemu** podlegającego rejestracji.

W przypadku certyfikacji na zgodność z normą ISO 14001 rolę tę spełnia odpowiedni zapis w treści certyfikatu. W przypadku rejestru EMAS uzupełnienie go o tę ważną informację ma istotne znaczenie, szczególnie gdy SZŚ został wdrożony tylko w części organizacji lub obejmuje tylko część działalności organizacji.

Art. 3.1 ustawy EMAS

1. Proponujemy doprecyzowanie zakresu „zapewnienia organizacjom dostępu do informacji i pomocy związanej z wymaganiami prawnymi dotyczącymi środowiska” przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz wskazania podmiotów uprawnionych do korzystania z tych informacji i pomocy.

Przepis ten stanowi transpozycję przepisów art. 32 ust. 1-3 Rozporządzenia nr 1221/2009 wymagającego stworzenia możliwości uzyskiwania przez organizacje informacji nt. wymagań

Uwagi Stowarzyszenia Polskie Forum ISO 14000 do projektu o zmianie ustawy o krajowym systemie ekozarządzania i audytu (EMAS) oraz ustawy o systemie oceny zgodności (z dnia 24 sierpnia 2010 r.)

prawnych. W uzasadnieniu do projektu ustawy można znaleźć zapis, że realizacja tego obowiązku będzie wymagała zatrudnienia 2 osób w GDOŚ. Wydaje się, że ustalenie zasobów niezbędnych do realizacji zadania musiało zostać poprzedzone analizą potrzeb i możliwości w tym zakresie. Z punktu widzenia Polskiego Forum ISO 14000 ważne byłoby zapoznanie się z wynikami tej analizy.

2. Zwracamy uwagę, że art. 3.1. w zaproponowanym kształcie nie wypełnia zapisów art. 32 ust. 4 Rozporządzenia nr 1221/2009:

„4. Państwa członkowskie zapewniają, aby organy egzekwowania prawa odpowiadały przynajmniej na zapytania małych organizacji, dotyczące mających zastosowanie wymagań prawnych dotyczących środowiska znajdujących się w ich kompetencjach oraz aby dostarczały tym organizacjom informacji na temat środków niezbędnych do wykazania, w jaki sposób organizacje te spełniają odpowiednie wymagania prawne.”

W projekcie ustawy należałoby wskazać jaki organ krajowy jest „organem egzekwowania prawa” oraz zapewnić, że organ ten dysponuje odpowiednimi zasobami i, przede wszystkim, podstawą prawną do prowadzenia działań wymaganych w Rozporządzeniu nr 1221/2009. Warto zwrócić uwagę, że definicja organu egzekwowania prawa:

„26) organy egzekwowania prawa oznaczają odpowiednie właściwe władze wyznaczone przez państwa członkowskie do wykrywania naruszeń mających zastosowanie wymagań prawnych dotyczących środowiska, zapobiegania tym naruszeniom i ich badania oraz, w stosownych przypadkach, do egzekwowania prawa;”

wskazuje, że rolę tę pełni w Polsce Inspekcja Ochrony Środowiska. W związku z tym uważamy, że nałożenie tego obowiązku na GDOŚ jest niezgodne z zapisem Rozporządzenia nr 1221/2009. Zapewnienie realizacji obowiązków wynikających z art. 32 ust. 4 Rozporządzenia nr 1221/2009 wymagałoby prawdopodobnie wprowadzenia zmian w ustawie o Inspekcji Ochrony Środowiska.

3. Art. 3.1. w zaproponowanym kształcie nie wypełnia zapisów również art. 32 ust. 5 Rozporządzenia nr 1221/2009:

„5. Państwa członkowskie zapewniają przekazywanie przez organy egzekwowania prawa organowi właściwemu, który dokonał rejestracji organizacji, informacji o niespełnieniu przez zarejestrowaną organizację mających zastosowanie wymagań prawnych dotyczących środowiska.”

Również w tym przypadku tylko zmiany w ustawie o Inspekcji Ochrony Środowiska mogłyby zapewnić pełną zgodność krajowego systemu z przepisami Rozporządzenia nr 1221/2009:

Art. 3 ust. 3

Wątpliwość wzbudza kwestia czy przepis art. 3, ust. 3, p. 2 - wskazujący jako podstawę do dokonania przez GDOŚ wpisu do rejestru EMAS uzyskanie informacji od wymienionych organów administracji o braku dowodów na naruszenie przez organizację właściwych wymagań prawnych dotyczących ochrony środowiska zapewni skuteczność i sprawność funkcjonowania procedury rejestracji. Istnieje obawa, że proces rejestracji może się wydłużać, ze względu na to, że organ rejestrujący będzie czekał na informacje ze wszystkich wymienionych instytucji. Tak działo się dotychczas – w większości wypadków proces

Uwagi Stowarzyszenia Polskie Forum ISO 14000 do projektu o zmianie ustawy o krajowym systemie ekozarządzania i audytu (EMAS) oraz ustawy o systemie oceny zgodności (z dnia 24 sierpnia 2010 r.)

rejestracji trwał kilka miesięcy (4-6, czasem dłużej). Można temu zaradzić np. wpisując termin udzielenia informacji przez odpowiednie organy (w przypadku braku odpowiedzi w tym terminie uznaje się, że pytana instytucja nie ma dowodów na naruszenie prawa). Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że zapytania GDOŚ bez określenia trybu procedowania mogą okazać się niewystarczającą podstawą do przekazywania tego typu informacji. Ust. 6 art. 3 projektu ustawy wskazuje, że jedynie odmowa i zawieszenie rejestracji oraz wykreślenie z rejestru następują w formie decyzji administracyjnej. Tryb rejestracji pozostaje nieuregulowany, w związku z czym niejasne są zasady, którymi zobowiązane kierować się wymienione w projekcie ustawy organy przy udzielaniu przedmiotowej informacji.

Zmiana art. 5 ustawy EMAS:

Naszym zdaniem uzasadnienia wymaga kwestia zastosowania w krajowym systemie przepisów art. 5 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. W naszej ocenie przepis ten nie dotyczy PCA jako jednostki licencjonującej. Jego treść brzmi:

"2. W przypadku gdy państwo członkowskie zdecyduje o niewykorzystaniu akredytacji, dostarcza Komisji i innym państwom członkowskim wszelkich pisemnych dowodów koniecznych do sprawdzenia kompetencji jednostek oceniających zgodność, które wybiera do wdrożenia tego wspólnotowego prawodawstwa harmonizacyjnego."

A zatem licencjonowanie dotyczy sytuacji, w której dane państwo członkowskie zrezygnuje z systemu akredytacji. Nie znajdujemy uzasadnienia, aby PCA było jednocześnie jednostką akredytującą i licencjonującą.

Zmiana art. 7 ustawy EMAS:

Proponujemy całkowite zniesienie opłaty rejestracyjnej.

W naszej ocenie opłaty wnoszone przez rejestrujące się organizacje nie mają znaczenia dla funkcjonowania systemu, natomiast wydłużają czas rejestracji i są źródłem problemów natury formalnej (np. z aktualizacją kwoty opłaty).

Zagadnienia nieuwjęte w projekcie ustawy

1. W projekcie ustawy zabrakło jakichkolwiek odniesień do przepisów zawartych w Rozdziale VII Rozporządzenia nr 1221/2009 dotyczących systemu promocji i zachęt do wdrażania EMAS. Zdaniem PF ISO 14000 przepisy te powinny znaleźć odzwierciedlenie w prawodawstwie krajowym. Naszym zdaniem przepis art. 2a obowiązującej ustawy:

„Art. 2a. Minister właściwy do spraw środowiska prowadzi politykę w zakresie rozwoju systemu oraz współpracuje z organami Unii Europejskiej w tym zakresie.”

jest niewystarczający. W ustawie dobrze byłoby zawrzeć choć podstawowe kierunki tych działań np. że rejestracja w EMAS powinna być uwzględniana w priorytetach narodowego i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

2. Pojawia się wątpliwość czy brak odpowiednich zapisów ustawowych nie wyeliminuje możliwości podjęcia decyzji o rejestracji w Polsce organizacji spoza UE (art. 11 ust. 1, akapit

Uwagi Stowarzyszenia Polskie Forum ISO 14000 do projektu o zmianie ustawy o krajowym systemie ek zarzadzania i audytu (EMAS) oraz ustawy o systemie oceny zgodności (z dnia 24 sierpnia 2010 r.)

II Rozporządzenia nr 1221/2009). Być może lepiej już zostawić sobie otwartą drogę, zapisując w ustawie, że sposób rejestracji w polskim rejestrze organizacji spoza UE może zostać określony w odrębnym uregulowaniu.

3. Proponujemy przeniesienie do ustawy przepisu art. 351b ustawy Prawo ochrony środowiska:

„Art. 351b. Kto, nie będąc do tego uprawnionym, używa znaków udziału w krajowym systemie ek zarzadzania i audytu (EMAS), podlega karze grzywny”.

Takie rozwiązanie dałoby zainteresowanym systemem EMAS pełniejszy obraz koncepcji systemu. Dodatkowo należałoby rozważyć, czy w ustawie EMAS nie powinno znaleźć się (za art. 40 Rozporządzenia nr 1221/2009) odniesienie do krajowych przepisów stanowiących transpozycję dyrektywy 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym tj. do ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym.